

Idees

Què explicarem a Frankfurt?



Vicenç Villatoro

Aquest any, la Fira del Llibre de Frankfurt acollirà alguna cosa relacionada amb Catalunya i la cultura catalana. A hores d'ara, no sabem ben bé quina. A través de l'Institut Ramon Llull, que ara dirigeix el qui havia estat conseller primer de l'anterior tripartit, Josep Bargalló, representa que s'està organitzant la presència catalana en aquesta Fira del Llibre, importantíssima, el més important aparador del món de compra i venda de drets. Fantàstic. Una oportunitat històrica, única, treballada durant molts i molts anys i que el 2007 arribarà a la seva concreció màxima. Què anirà a explicar a Frankfurt l'Institut Ramon Llull? Doncs no en tinc ni idea. M'interessa relativament poc qui anirà a Frankfurt, quins seran els escriptors que hi portarà la representació oficial catalana. M'interessa molt més saber el relat que s'hi exposarà.

Fa pocs mesos, el juliol de l'any passat, en aquell curt període en el qual Esquerra estava de vacances del tripartit, va haver-hi un debat en el Parlament de Catalunya sobre el relat que s'anava a explicar a Frankfurt. En aquella sessió, els tres partits que avui governen de manera conjunta i en perfecta entesa la Generalitat de Catalunya van exposar els seus respectius relats i no lligaven. Esquerra havia interpel·lat el conseller de Cultura sobre aquesta qüestió i havia presentat una moció subsegüent, que va rebre contundents esmenes per part d'Iniciativa i dels socialistes. Per tant, en la discussió d'aquesta moció, Esquerra deia una cosa i socialistes i Iniciativa en deien una altra, ben diferent. No només ho deien, sinó que van votar coses diferents.

Ara el tripartit s'ha tornat a ajuntar. Abans, el Llull estava en una àrea de govern controlada pels socialistes. Ara està en una àrea de govern controlada per Esquerra. Els socialistes tenien el mes de juliol un relat sobre Frankfurt. Esquerra en tenia un altre. A hores d'ara, quin és el bo? Quin és el que ha adoptat el nou tripartit? Esquerra adoptarà des d'una àrea de govern que controla el relat i el discurs dels socialistes? El fet que ara aquesta àrea estigui controlada per Esquerra farà reconsiderar el discurs i substituir-lo pel que ha fet tradicionalment Esquerra? Què anirem a explicar a Frankfurt? El que deia el PSC que hi anàvem a explicar o el que deia Esquerra?

No és tan sols un problema de cohesió de govern, de relacions entre partits o de política amb minúscules. És que entre els dos discursos hi havia una distància extraordinària. A l'hora de defensar les seves esmenes, el representant socialista deia que anàvem a Frankfurt a "mostrar la riquesa i la

qualitat i la diversitat de la cultura catalana, perquè nosaltres no volem amagar la Catalunya real, nosaltres vivim en la Catalunya real, no en la Catalunya de les essències o en aquella Catalunya que és un desig d'alguns, legítim però un desig". Traduint aquest paràgraf del llenguatge parlamentari al llenguatge comprensible, el que ens deia el PSC és que s'anava a Frankfurt a explicar Catalunya tal com és, i per tant, bilingüe, amb la seva diversitat real, és a dir, en català i en castellà. Per al PSC, no es va a Frankfurt a explicar com és la cultura en català sinó com és la cultura a Catalunya. I les referències a la Catalunya real i no de les essències –tan grates als Ciutadans, per exemple– sustenten aquesta interpretació.

Per contra, la posició que llavors –no sé si ara també– tenia Esquerra és que el fil conductor del que s'anava a explicar a la Fira havia de ser "la llengua catalana i la cultura catalana, i que per tant els escriptors que formin part de la delegació institucional siguin els qui escriuen en català". Per tant, hi ha dos relats contraposats, diferents, tots dos legítims, però difícilment compatibles. Els socialistes volien anar a Frankfurt a explicar què és la cultura catalana i la indústria editorial catalana. És a dir, agafar un territori, la Comunitat Autònoma Catalana –faig servir el nom expressament, és clar– i ensenyar la seva producció cultural tal com és, és a dir, en totes les llengües en què es fa. Per contra, Esquerra volia llavors anar a Frankfurt a explicar que existeix una literatura en llengua catalana. En un cas, la base del discurs és el territori: un territori amb totes les seves

llengües. En l'altre, la base és la llengua: una llengua, en tots els seus territoris. No tenen res a veure. Els dos discursos s'assemblen com un ou i una castanya.

La fabulosa habilitat de Ferran Mascarell –un dels millors apagadors de focs del món cultural català– va aconseguir articular el discurs socialista de la millor manera possible. Felicitats. Però, tot i així, estava molt lluny del discurs que llavors tenia Esquerra. Però, on som ara? En quin dels dos discursos? Què aniran a explicar a Frankfurt? Que Catalunya és una comunitat rica i plena, plural i diversa, on conviuen harmònicament moltes llengües i sobretot dues i on som els reis de la indústria editorial en castellà? O que existeix una llengua catalana, parlada en diverses comunitats de l'estat espanyol, de França, d'Itàlia i a Andorra, que té una gran literatura des de l'edat mitjana fins a la més rabiosa contemporaneïtat? Base territorial o base lingüística? PSC o Esquerra? O Entesa montilliana? Ho sabrem ben aviat.



la Fira del Llibre de Frankfurt, el més important aparador del món de compra i venda de drets literaris.